

رفتارشناسی بازار کامودیتی‌ها در سال ۲۰۲۶

بازار جهانی کالاهای پایه در سال ۲۰۲۶ تحت تأثیر پیامدهای کرونا، شوک‌های ژئوپلیتیکی و سیاست‌های پولی، نوسانات شدیدی را تجربه می‌کند؛ حتی کوچک‌ترین تغییرات قیمت‌ها را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد

دوباره افزایش یافت. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که میانگین قیمت‌ها در بخش فلزات صنعتی همچنان صعودی خواهد بود، به‌ویژه در فولاد، آلومینیوم و مس. محدودیت‌های ساختاری عرضه ناشی از کاهش سرمایه‌گذاری در معادن، فشارهای زیست‌محیطی و ریسک‌های ژئوپلیتیکی باعث شده تا توان پاسخ‌دهی سریع عرضه محدود باشد. هرگونه تصمیم ناگهانی سیاسی یا تنش تجاری می‌تواند به سرعت به یک شوک قیمتی تبدیل شود.

علاوه بر این، سیاست‌های حمایت‌گرایانه دولت آمریکا با هدف تقویت تولید داخلی و اعمال تعرفه بر واردات فلزات، می‌تواند هم تقاضای داخلی آمریکا را افزایش دهد و هم جریان تجارت جهانی را دچار اختلال کند. در چنین شرایطی، بازار فلزات صنعتی بیش از پیش حساس و مستعد نوسانات شدید باقی می‌ماند.

واکنش فلزات صنعتی جهانی

در بخش فلزات صنعتی و مواد معدنی، روند بازار در سال جاری میلادی تحت تأثیر چند متغیر کلان قرار دارد. سیاحش غفاری، کارشناس بازارهای جهانی، بر حساسیت ساختاری این بازارها تأکید می‌کند و می‌گوید: «بازار کامودیتی‌ها در شرایطی قرار گرفته که حتی شوک‌های محدود عرضه می‌تواند موجب تغییرات قابل توجه قیمت‌ها شود». افزایش تقاضای جهانی پس از بازگشایی اقتصادها و عدم هماهنگی عرضه با این تقاضا، نوسانات شدیدی را ایجاد کرده و با تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی، به‌ویژه جنگ روسیه و اوکراین، قیمت‌ها سقف‌های تازه‌ای تجربه کردند.

با تغییر جهت سیاست‌های پولی و کاهش نرخ بهره در انتهای سال ۲۰۲۵، تقاضا در بازار فلزات صنعتی

باعث می‌شود سرمایه‌گذاران با ریسک‌های غیرقابل پیش‌بینی مواجه باشند. محمد ذریه‌زهرایی، کارشناس دیگر بازارهای جهانی، می‌گوید: «بازار انرژی هنوز درگیر مازاد عرضه و بی‌ثباتی‌های سیاسی است و هرگونه شوک کوچک می‌تواند واکنش شدیدی ایجاد کند». بازار گاز طبیعی نیز تحت تأثیر ترکیبی از عرضه داخلی، سیاست‌های آمریکا و محدودیت‌های محیط‌زیستی قرار دارد. افزایش تولید داخلی ممکن است وابستگی به واردات را کاهش دهد، اما هرگونه اختلال در جریان تجارت جهانی می‌تواند قیمت‌ها را به سرعت متحول کند. در نتیجه، سرمایه‌گذاران انرژی در سال ۲۰۲۶ باید با سناریوهای پیچیده‌ای روبه‌رو باشند که شامل مازاد عرضه، ریسک‌های ژئوپلیتیکی و رفتار غیرقابل پیش‌بینی دولت‌ها است.

نوسانات فلزات گران‌بها

بازار فلزات گران‌بها مانند طلا و نقره نیز در سال ۲۰۲۶ تحت تأثیر ترکیبی از سیاست‌های اقتصادی و نوسانات جهانی قرار دارد. ذریه‌زهرایی با تأکید بر حساسیت این بازارها می‌گوید: «بازارهای طلا و نقره نزدیک به تعادل عرضه و تقاضا هستند و کوچک‌ترین تغییر می‌تواند نوسانات شدیدی ایجاد کند». بازده سال ۲۰۲۵ در بازار نقره بی‌سابقه بود و حتی از طلا پیشی گرفت. چنین تجربه‌ای نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاران باید انتظار حرکت‌های ناگهانی و گاه‌شدید قیمت‌ها را داشته باشند. سیاست‌های اقتصادی آمریکا، شامل کاهش مالیات‌ها و افزایش کسری بودجه، فشار بر دلار و افزایش عدم قطعیت اقتصادی را به دنبال دارد؛ عواملی که به نفع طلا و نقره

عمل می‌کنند. با این حال، در صورت رشد اقتصادی کوتاه‌مدت و تقویت دلار، بخشی از جذابیت فلزات گران‌بها محدود خواهد شد. نتیجه این تضاد، افزایش نوسانات و تقویت رفتارهای هیجانی در بازار طلا و نقره است. در سال ۲۰۲۵ تکرار نخواهد شد، اما سناریوهایی وجود دارد که قیمت هر اونس طلا به بالای ۵۵۰۰ دلار برسد. این واقعیت نشان می‌دهد که فلزات گران‌بها بیش از گذشته به ابزار پوشش ریسک تبدیل شده‌اند و اخبار مرتبط با جنگ‌های تجاری، تحریم‌ها یا تنش‌های ژئوپلیتیکی به سرعت در قیمت‌ها منعکس می‌شود. با کنار هم قرار دادن داده‌های بازار و تحلیل کارشناسان، تصویر روشنی از چشم‌انداز بازارهای جهانی کالاهای پایه در سال ۲۰۲۶ شکل می‌گیرد. بازارها دیگر صرفاً تابع عرضه و تقاضای کلاسیک نیستند، بلکه به سیاست‌های دولت‌ها، جهت‌گیری‌های پولی و تصمیمات راهبردی بازیگران بزرگ اقتصاد جهانی حساسیت شدید نشان می‌دهند. هرگونه تغییر کوچک در سیاست‌های کلان می‌تواند موجی از نوسانات را ایجاد کند و بازارها را در مسیر واکنش‌های شدید قرار دهد. بازگشت سیاست‌های حمایت‌گرایانه دولت آمریکا، محدودیت‌های ساختاری عرضه فلزات صنعتی و مازاد عرضه انرژی، ترکیبی از متغیرهایی هستند که ریسک سرمایه‌گذاری و نوسانات قیمت را افزایش می‌دهند. تجربه سال‌های اخیر نشان داده که بازار کامودیتی‌ها در شرایط بحرانی، هم در فلزات صنعتی و هم در انرژی و فلزات گران‌بها، واکنش‌های شدیدی به تغییرات اقتصادی و سیاسی نشان می‌دهند. در فلزات صنعتی، افزایش تقاضای جهانی، محدودیت‌های عرضه و تنش‌های تجاری، روندهای افزایشی قیمت‌ها را تقویت می‌کند و هر شوک کوچک می‌تواند موجی از افزایش قیمت‌ها را ایجاد کند.

در بازار انرژی، به‌رغم مازاد عرضه، ریسک نوسانات مقطعی و سیاست‌های غیرقابل پیش‌بینی آمریکا، فشار مضاعفی بر سرمایه‌گذاران وارد می‌کند. فلزات گران‌بها نیز با تعادل شکننده عرضه و تقاضا و تأثیر سیاست‌های اقتصادی، به ابزار پوشش ریسک تبدیل شده و مستعد جهش‌های ناگهانی قیمت هستند. به‌طور کلی، سال ۲۰۲۶ بازاری پرریسک و پیچیده برای کامودیتی‌ها خواهد بود. سیاست‌های ترامپ، محدودیت‌های عرضه، واگرایی میان بخش‌های مختلف بازار و نوسانات ژئوپلیتیکی، همگی باعث می‌شوند که بازارها بیش از آنکه وارد روند ثبات شوند، در معرض تغییر مسیرهای سریع و واکنش‌های شدید به تصمیمات سیاسی قرار گیرند. سرمایه‌گذاران باید با سناریوهای متعدد، رفتارهای هیجانی و نوسانات شدید قیمت مواجه باشند و مدیریت ریسک را در اولویت قرار دهند. تحلیل دقیق کارشناسان و داده‌های بازار نشان می‌دهد که در چنین فضایی، انعطاف‌پذیری و آگاهی از روندهای جهانی، کلید موفقیت در سرمایه‌گذاری و تصمیم‌گیری اقتصادی خواهد بود. بازار کالاهای پایه در سال ۲۰۲۶، بیش از هر زمان دیگری، نیازمند بررسی مستمر، تحلیل سیاست‌ها و پیش‌بینی نوسانات است تا بتوان از فرصت‌های رشد بهره برد و از ریسک‌های بالقوه مصون ماند.

تحلیلگران هشدار می‌دهند

حساسیت ساختاری بازار، فلزات صنعتی و انرژی را در معرض شوک‌های ناگهانی قرار داده است

چرخش متغیرهای کلان به نفع فلزات

بازار کامودیتی‌ها در سال‌های اخیر با نوسانات گسترده‌ای روبه‌رو بوده است. تغییرات نرخ بهره، داده‌های کلان اقتصادی و چشم‌انداز رشد اقتصادهای بزرگ مسیر قیمت‌ها را در فلزات و سایر کالاهای پایه به‌طور مداوم دستخوش تغییر ساخته است. تحلیلگران بر این باورند که برای درک چشم‌انداز این بازارها، باید هم وضعیت اقتصاد جهانی و هم توازن عرضه و تقاضا در فلزات را مدنظر قرار داد، به‌ویژه اقتصاد آمریکا و چین که نقش تعیین‌کننده‌ای در قیمت‌ها دارند.

چشم‌انداز صنعت فلزات در سال جاری تحت تأثیر اقتصاد کلان جهانی، سیاست‌های پولی و مالی اقتصادهای بزرگ، تحولات ژئوپلیتیک و تغییرات ساختاری در تقاضای صنعتی قرار گرفته است. اقتصاد جهانی پس از چند سال شوک‌های متوالی، از جمله همه‌گیری کرونا، تورم بالا و سیاست‌های پولی انقباضی، در مسیر بهبود قرار دارد و پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد این روند می‌تواند به افزایش قیمت فلزات منجر شود. رشد تولید خودروهایی برقی و توسعه فناوری‌های نوین، چشم‌انداز مثبتی برای برخی فلزات ایجاد کرده است.

نرخ بهره‌ی یکی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر بازار فلزات است. پس از سال‌ها سیاست‌های انقباضی، بسیاری از اقتصادهای بزرگ روند کاهش نرخ بهره را آغاز کرده‌اند و انتظار می‌رود این روند در سال آینده نیز ادامه یابد. کاهش نرخ بهره، همزمان با بهبود رشد اقتصادی، تقاضا برای فلزات را افزایش داده و باعث رشد قیمت‌ها شده است. شاخص بورس فلزات لندن و نرخ بهره فدرال رزرو نیز حساسیت بازار را به تغییرات پولی نشان می‌دهد و کاهش نرخ بهره همواره با افزایش قیمت فلزات همراه بوده است.

در سمت تقاضا، چین همچنان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده فلزات است، اما ساختار مصرف آن تغییر کرده است. کاهش رشد بخش ساخت و ساز و مشکلات اقتصادی، تقاضای سنتی چین برای فولاد و سنگ آهن را کاهش داده، در حالی که مصرف فلزات مرتبط با خودروهای برقی، انرژی‌های نو و صنایع پیشرفته افزایش یافته است. این تغییر ساختار تقاضا، سهم فلزات فناوریانه و دوستدار محیط زیست را در بازار افزایش داده است.

عرضه فلزات نیز محدودیت‌های خاص خود را دارد. توسعه معادن جدید زمان‌بر و پرهزینه است و تمرکز تولید در چند کشور، ریسک اختلال در زنجیره تأمین و حساسیت بازار را افزایش داده است. در نتیجه، فلزاتی مانند مس، آلومینیوم و برخی فلزات باتری‌محور، احتمال افزایش قیمت بیشتری دارند، در حالی که فولاد و سنگ آهن با وابستگی به بخش ساخت و ساز، با ریسک‌های بالاتری مواجه هستند.

کاهش نرخ بهره و چشم‌انداز بهبود اقتصادی، همراه با تغییر ساختار تقاضا و محدودیت‌های عرضه، نشان می‌دهد بازار کامودیتی‌ها و صنعت فلزات می‌توانند در سال آینده با افزایش تقاضا و رشد قیمت‌ها همراه باشند. با این حال، ریسک بدهی‌های جهانی و وابستگی رشد اقتصادی به فناوری‌های نوین می‌تواند مسیر بازار را در صورت رخداد شوک‌های غیرمنتظره، دستخوش کاهش کند.

چشم‌انداز بازار جهانی و داخلی مس

تولید و مصرف مس کاتد در جهان و ایران روند افزایشی داشته و پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد کسری عرضه به مازاد تولید بلندمدت تبدیل خواهد شد

فلز مس، این کالای استراتژیک، تحت تأثیر تحولات کلان اقتصادی جهان و سیاست‌های داخلی کشور، در سال‌های اخیر نوسانات قابل توجهی را تجربه کرده است. از بحران انرژی دهه ۱۹۷۰ تا رشد تقاضا در شرق آسیا و سپس موج استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و فناوری‌های نوظهور مانند هوش مصنوعی و رزم‌ازرها، مس نقش کلیدی در صنایع جهانی ایفا کرده است. پس از بحران کووید و روند بازبایی اقتصادی، تقاضا برای این فلز سرخ همچنان صعودی بوده و تغییرات قیمت جهانی و داخلی، هم سرمایه‌گذاران و هم تولیدکنندگان را با چالش‌های ویژه‌ای مواجه ساخته است.

تولید و مصرف جهانی مس

ذخایر مس در جهان حدود یک میلیارد تن برآورد می‌شود که سهم ایران نزدیک به پنج درصد است. کشورهای شیلی، کنگو، چین و ایالات متحده بزرگ‌ترین بازیگران بازار جهانی مس هستند و معادن عظیم در شیلی، مکزیک، پرو، روسیه، اندونزی و آمریکا قرار دارند. تولید مس کاتد در سال‌های اخیر افزایشی بوده است؛ از ۲۴ هزار و ۹۰۰ تن در سال ۲۰۲۱ به ۲۷ هزار و ۴۸۶ تن در سال ۲۰۲۴ رسیده و پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد

در اقیانوس ۲۰۲۸ این رقم به حدود ۳۰ هزار و ۴۰۸ تن خواهد رسید. مصرف جهانی نیز روندی مشابه داشته و از ۲۵ هزار و ۲۵۹ تن در سال ۲۰۲۱ به ۲۷ هزار و ۳۴۸ تن در سال ۲۰۲۴ رسیده و انتظار می‌رود تا سال ۲۰۲۸ به ۲۹ هزار و ۹۳۵ تن افزایش یابد. مقایسه تولید و مصرف نشان می‌دهد کسری در سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ وجود داشته که در سال ۲۰۲۴ با مازاد ۱۳۸ تن جبران شده و پیش‌بینی‌ها حاکی از مازاد ۴۷۳ تن تا سال ۲۰۲۸ است.

این رشد تقاضا تحت تأثیر جهش اقتصادی آمریکا و افزایش مصرف صنعتی و صادرات رخ داده، در حالی که سمت عرضه با کاهش سرمایه‌گذاری، محدودیت ذخایر معدنی و برنامه کاهش تولید چین تحت فشار است. این عوامل، همراه با کاهش نرخ بهره در آمریکا و تضعیف دلار، قیمت مس را به رکوردهای بالای ۱۳ هزار دلار در سال جاری رسانده است.

وضعیت بازار داخلی و بورس کالا

در ایران، تولید و صادرات مس کاتد طی سال‌های اخیر حدود ۱۰۰ هزار تن در سال بوده که ۳۰ درصد آن به امارات، ترکیه و چین صادر شده است. نرخ‌های صادراتی با بازار جهانی LME هماهنگ است و معاملات داخلی